

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

VILNIAUS UNIVERSITETO
***ISTORIJOS PROGRAMOS* (62405H103, 621V10001)**
VERTINIMO IŠVADOS

EVALUATION REPORT
OF *HISTORY* (62405H103, 621V10001)
STUDY PROGRAMME
AT VILNIUS UNIVERSITY

Grupės vadovas:
Team Leader:

Kęstutis Dubnikas

Grupės nariai:
Team members:

Tamara Bairašauskaitė

Šarūnas Liekis

Rita Trimonienė

Aurimas Bačiulis

Išvados parengtos lietuvių kalba
Report language – Lithuanian

Vilnius
2011

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	<i>Istorija</i>
Valstybinis kodas	62405H103, 621V10001
Studijų sritis	Humanitariniai mokslai
Studijų kryptis	Istorija
Studijų programos rūšis	universitetinės studijos
Studijų pakopa	antroji
Studijų forma (trukmė metais)	nuolatinė (2)
Studijų programos apimtis kreditais	80 (120 ECTS)
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Istorijos magistras
Studijų programos įregistravimo data	2002-04-30

INFORMATION ON ASSESSED STUDY PROGRAMME

Name of the study programme	<i>History</i>
State code	62405H103, 621V10001
Study area	Humanities
Study field	History
Kind of the study programme	University Studies
Level of studies	second
Study mode (length in years)	Full-time (2),
Scope of the study programme in national credits	80 (120 ECTS)
Degree and (or) professional qualifications awarded	Master in History
Date of registration of the study programme	2002/04/30

© Studijų kokybės vertinimo centras
The Centre for Quality Assessment in Higher Education

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
1. Programos tikslai ir numnatomi studijų rezultatai.....	4
2. Programos sandara.....	5
3. Personalias	6
4. Materialieji ištekliai.....	6
5. Studijų eiga ir jos vertinimas	7
6. Programos vadyba	8
III. REKOMENDACIJOS	9
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	10

I. ĮŽANGA

Vilniaus universiteto istorijos krypties studijų (antros pakopos) programą vertino Studijų kokybės vertinimo centro (SKVC) suformuota ekspertų grupė. Grupės darbą koordinavo ir jos vizitavimo veikloje dalyvavo SKVC vyriausioji specialistė Daiva Buivydienė. Išorinio vertinimo tikslas – patikrinti šios aukštosios mokyklos vidinės kokybės užtikrinimo sistemos procedūrų patikimumą ir efektyvumą, pateikti rekomendacijas gerinti studijų kokybę, nustatyti, ar studijų programa atitinka teisės aktų reikalavimus ir pateikti išvadas sprendimui dėl antros pakopos istorijos krypties studijų programos akreditavimo.

Išorinį vertinimą ekspertų grupė pradėjo išklausiusi instruktažą SKVC surengtame seminare (2011 08 30). Ekspertai išnagrinėjo VU Istorijos magistro studijų programos savianalizės suvestinę ir jos priedus. Vertinant vadovautasi universitetines studijas reglamentuojančiais įstatymais ir normatyviniais aktais bei SKVC direktoriaus 2010 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 1-01-162 patvirtinta „Vykdomų studijų programų vertinimo metodika“, kitais išoriniam vertinimui reikalingais dokumentais.

Ekspertų grupė vizitavo VU Istorijos fakultetą 2011 m. lapkričio 4 d., susitiko su fakulteto administracija, studijų programos savianalizės grupės rengėjais, dėstytojais, studentais, socialiniais partneriais ir absolventais, susipažino su fakulteto materialine baze (auditorijos, biblioteka), studentų baigiamaisiais darbais. Vizito pabaigoje HMF administracija ir dėstytojai buvo supažindinti su bendrais pastebėjimais ir preliminariomis ekspertų grupės išvadomis.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Savianalizės suvestinėje pateiktas tikslas pagrįstas, aiškiai apibrėžtas ir atitinka antros pakopos lygį. Numatomi studijų rezultatai (NSR) arba siekiniai (kaip apibrėžiama VU) pagrįsti akademiniais reikalavimais ir visuomenės bei darbo rinkos poreikiais. Siekiniai ir ugdomos kompetencijos formuluojamos atsižvelgiant į Europos švietimo struktūrų suderinimo Tuning'o projekto metodologiją, Bolonijos proceso įgyvendinimo principus, Clio tinklo patirtį bei CoRe 2 projekto rekomendacijas. Tiesa, jie suformuluoti per daug apibendrintai, todėl nesimato VU Istorijos magistro studijų unikalumo. Pakeitus studijų dalykus, visi siekiniai galėtų pasilikti tie patys. Programos pavadinimas, NSR, turinys ir suteikiama kvalifikacija dera tarpusavyje. Istorijos studijų

programos tikslai ir siekiniai yra viešai skelbiami VU tinklapyje bei AIKOS sistemoje, o taip pat kasmet išleidžiamuose VU leidiniuose.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Programos pavadinimas, tikslas, programos turinys ir suteikiama kvalifikacija dera tarpusavyje, bet studijų rezultatai (siekiniai) suformuluoti per daug apibendrintai.

2. Programos sandara

Programą sudaro 80 (120 ECTS) kreditų. Ji iš esmės atitinka visus sandaros reikalavimus, nustatytus šio Švietimo ir mokslo ministro 2010 m. birželio 3 d. įsakyme Nr. V-836 „Dėl magistrantūros studijų programų aprašo patvirtinimo“. Programą sudaro dvi dalykų grupės: 1) privalomi (8 kreditai); 2) privalomai pasirenkami dalykai (24 kreditai). Toks skirstymas rodo VU Istorijos magistro programos specifiką, nes tokiu būdu suteikiama galimybė studentams daugiau gilintis į savo interesų sritį. (Magistratūros studijų programų bendrųjų reikalavimų apraše numatytas skirstymas į 60 kreditų krypties dalykus, kokybiškai aukštesnio mokslinio lygmens nei I-osios pakopos dalykai bei 30 kreditų – studento pasirenkami dalykai). Antraisiais studijų metais auditorinių užsiėmimų nėra, studijų programą sudaro dvi privalomos praktikos ir magistro darbas. Privalomų dalykų grupei priskirti teoriniai kursai (Lietuvos istorijos teorinės ir didaktinės problemos, Šiuolaikinė lyginamoji istorinė sociologija), kurie apjungia visus kitus dalykus. Kai kurie pasirenkamųjų studijų dalykų pavadinimai yra pernelyg bendri (pvz., Europos kultūros istorija, Kultūrinio turizmo teorija) arba pernelyg siauri (pvz. Tradicinio žydų Biblijos komentaro problemos). Kursas „Stalinizmo atsiradimas ir raida Sovietų Sąjungoje“, kai kurių studentų teigimu, iš dalies atkartoja bakalauro studijų kursą (SSRS istorija (1917–1990 m.)). Magistrantams kyla problemų iš pasirenkamų dalykų susidaryti jų tyrimų kryptį atitinkančius dalykus (ypač medievistams). Kyla klausimas dėl Muzeologijos didaktikos, kuri tarsi iškrepta iš kitų dalykų konteksto ir priklauso kitai studijų krypti. Reikėtų plėsti specialių visuotinės istorijos dalykų sąrašą. Pageidautina labiau istorijos mokslo problemas apibendrinančių ir integruojančių kursų. Studentai atkreipė dėmesį, kad galėtų būti daugiau seminarų, mažiau teorinių paskaitų. II magistrantūros kurso metu rudens semestre yra dvi praktikos (viena taikomoji, kita mokslinė). Ne visuose jų aprašuose yra numatyti vertinimo kriterijai. Programos komitetas pastebėjo praktikos trūkumus ir rekomenduoja įvesti didesnę kontrolę studentams atsiskaitant už ją išplečiant vertinančiųjų ratą, nes iki šiol Profesinę praktiką II (mokslinę) vertino tik darbo vadovas.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Apibedrinant galima teigti, kad studijų programos turinys atitinka naujausius Istorijos mokslo pasiekimus ir Magistratūros studijų programų bendruosius reikalavimus, tačiau reikėtų patikslinti kai kuriuos dalykų pavadinimus, išplėsti dalykų pasirinkimo galimybę medievistams.

3. Personalas

Programos vykdymui pasitelktas kvalifikuotas mokslinis personalas. Visi dėstytojai turi mokslų daktaro laipsnį. Programoje dėsto 5 profesoriai ir 7 docentai. Mokslinį potencialą rodo tai, kad vienas dėstytojas dėsto tik vieną kursą.

Visgi gyvenimo aprašymuose nepilnai neatsispindi kai kurių dėstytojų reikalinga kvalifikacija. Faktinė padėtis skyrėsi į gerąją pusę nuo aprašymų. Ji buvo pagrįsta susitikime su SKVC ekspertais.

Parama mokslinei kvalifikacijai kelti yra formali. Menkas dėstytojų mobilumas ypač ERASMUS programoje. Reikia sudaryti sąlygas ilgalaikėms stažuotėms ir kūrybinėms atostogoms. Nėra tiksli krūvių sudarymo ir paskirstymo sistema. Administracijos įdiegta koeficientų sistema nėra žinoma dėstytojams.

Pageidautina, kad daugiau užsienio mokslininkų galėtų atvykti ir skaityti paskaitas (tiek ERASMUS programoje, tiek kitaip), bet tai lemia finansai.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Apibendrinant, personalo kvalifikacija yra pakankamai aukšto lygio, o dėstytojų vykdomi moksliniai tyrimai tiesiogiai susiję su analizuojama programa. Menkas dėstytojų dalyvavimas mainų programose.

4. Materialieji ištekliai

Visos auditorijos (iš viso IF, Universiteto g. 7, jų yra 14), katedros, administracijos darbuotojų kabinetai, biblioteka ir bendrosios patalpos suremontuotos ir atnaujintos, vietų skaičius auditorijose yra pakankamas. Fakultetas turi pakankamai modernią įrangą, visose auditorijose yra galimybę naudoti vaizdinę medžiagą.

Fakultete patalpose veikianti specializuota biblioteka turi sukaupusi nemažai knygų, studentams sudaryta prieiga prie internetinių duomenų bazių. Taip pat studentai gali naudotis VU Centrinės bibliotekos fondais bei kitomis Vilniuje esančiomis bibliotekomis.

Studentai praktikas atlieka socialinių dalininkų įstaigose (archyvuose, muziejuose, instituteuose). Atliekant mokslinę praktiką, studentai naudojami IF bibliotekos fondais, Kultūrinių bendrijų studijų centre ar VŠĮ Vilniaus Jidiš institute sukauptais retais leidiniais.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Galima konstatuoti, kad materialieji ištekliai yra tinkami ir pakankami vykdyti Istorijos magistrantūros studijų programą.

5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Kiekvienais metais VU Senatas patvirtina (fakultetai teikia siūlymus) priėmimo į II pakopos studijas taisykles, vadovaujantis kuriomis vykdomas priėmimas. Konkursinis balas sudaromas pagal nustatytą formulę, sumuojant diplomo priedelio pažymių vidurkį ir baigiamojo darbo pažymi/baigiamųjų egzaminų pažymių vidurkį. 2007–2009 m. į IF magistrantūrą įstojo aukščiausiais konkursiniais balais visame VU. Studentų yra priimama pakankamai. Kadangi į šią magistrantūrą priimami studentai, baigę ir kitas humanitarinių bei socialinių mokslų kryptis, reikia numatyti papildomas studijas. Magistrantūros studijų programų bendrieji reikalavimai (12.2 punktas) nurodo, kad papildomos studijos organizuojamos, kai pasirinkta magistrantūros studijų kryptis nesutampa su asmens baigtu universitetinių pirmosios pakopos studijų pagrindine ar gretutine kryptimi, išskyrus atvejus, kai universiteto senatas yra priėmęs sprendimą dėl nebūtinų papildomų studijų.

Studentai yra supažindinami su studijų tvarka ir eiga. Vykdamas studijų procesą reikėtų atsižvelgti į dalyko apimties ir sudėtingumo santykį. Kadangi dalyko apimtis kreditais yra vienoda, svarbu išlaikyti ir sudėtingumo lygį apytiksliai vienodą. Ekspertų pastebėta, kad kartais dalyko vertinimas nėra adekvatus (surašomi visiems 10).

Studentai dalyvauja įvairiose studentų konferencijose ar seminaruose, kai kurie studentai parengia ir publikuoja straipsnius, dalyvauja praktiniuose projektuose ir pan. Tačiau studentai neaktyvūs judumo programose, pagal ERASMUS programą buvo išvykę tik 7 studentai nuo 2006 m. Problematiškas išlieka ir aukštas šią Magistro programą nebaigiančiųjų studentų skaičius.

Aukštosios mokyklos vykdoma socialinė parama studentams yra centralizuota, todėl skatinamųjų stipendijų skyrimo tvarka mažai paliečia studentus turinčius gerus studijų rezultatus. Tačiau nors ir esant tokiai stipendijų skyrimo tvarkai, minimali socialinė parama studentams užtikrinama.

Dauguma absolventų tęsia mokslinę karjerą (20 absolventų (t. y. 23 proc.) tęsia studijas doktorantūroje) arba dirba institutuose, centruose, muziejuose, archyvuose, bibliotekose. Programos suteikiamomis kompetencijomis patenkinti tiek absolventai, tiek darbdaviai. Pastarieji pageidautų daugiau kalbinių įgūdžių (rusų, lenkų).

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Studijų procesas organizuojamas tinkamai, tačiau reikia numatyti papildomas studijas priimamiems studentams iš kitų sričių ir kryptių.

6. Programos vadyba

VU veikia vadybos ir finansų paskirstymo modelis tarp fakultetų. Fakultetas turi pakankamai daug galimybių savarankiškai spręsti personalo vadybos ir finansavimo klausimus, taip turi atsakomybę už resursus studijų programoms, mokslo skatinimą rėmimo, administracinius etatus bei materialinius resursus.

Kiekviena studijų programa turi komitetą, yra patvirtintas Istorijos magistro programos studijų komitetas (pirmininkas yra prof. R. Petrauskas). Taip pat studijų procesą prižiūri ir studijų prodekanė. Studijų programa svarstoma fakulteto taryboje. Aktyviai dalyvaujama įvairiose programose: tarptautiniame Europos Komisijos remiamame Europos istorikų tinkle ClioH, Tuning'o projekte. Istorijos fakultetas yra aktyviai įsitraukęs į Modulinių studijų koncepcijos įgyvendinimą Vilniaus universitete.

Studentai ir socialiniai dalininkai nėra aktyviai įtraukiami į programos tobulinimą (tik praktikos). Ekspertai atkreipė dėmesį, kad vykdant studentų apklausas, studentai nėra visiškai supažindinami su jų rezultatais. Rekomenduotina ateityje vykdant apklausas, jų apibendrinimus pateikti studentams bei numatyti planuojamų veiksmų planą.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Studentai ir socialiniai partneriai menkai dalyvauja studijų proceso tobulinime.

Programa nuolat tobulinama, vadyba yra aktyvi, gerai paskirstyta atsakomybė tarp fakulteto administracijos ir studijų komiteto.

III. REKOMENDACIJOS

3.1.

Numatomus studijų rezultatus koreliuoti su konkrečiais programos dalykais.

3.2.

Programos sandaroje pagrįsti pasirenkamų dalykų tarpusavio dermę, išplėsti dalykų pasirinkimo galimybę. Patikslinti vertinimo išvadose nurodytų dalykų pavadinimus.

3.3.

Siekti didesnio dėstytojų dalyvavimo tartautiniuose tyrimuose ir projektuose, mobilumo programose.

3.4.

Stojantiesiems iš kitų studijų kryptių sudaryti papildomų studijų programą.

3.5.

Įvertinti studentų savarankiško darbo krūvius pagal atitiktį dalyko kreditų skaičiui.

3.6.

Įtraukti studentus ir socialinius dalininkus į studijų programos vykdymą ir tobulinimą.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Studijų programa *Istorija* (valstybinis kodas – 62405H103, 621V10001) vertinama teigiamai

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balais
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	3
2	Programos sandara	3
3	Personalas	4
4	Materialieji ištekliai	4
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	4
	Iš viso:	21

- 1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)
- 2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)
- 3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)
- 4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas:
Team Leader: Kęstutis Dubnikas

Grupės nariai:
Team members: Tamara Bairašauskaitė
Šarūnas Liekis
Rita Trimonienė
Aurimas Bačiulis